

Højby den 19. september 2025

Et budget for 2025 der fastholder og styrker kernevelfærden

Partierne Nyt Odsherred, Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Danmarksdemokraterne og Maria Liv Holck (løsgænger) har d.d. indgået aftale om Odsherred Kommunes budget for 2025.

Aftalen tilfører penge til:

- Ældreområdet, det specialiserede voksenområde og familieafdelingen
- Lynghuset og den palliative indsats
- Demokratiets hus ved Campus Odsherred i Asnæs
- Velfærdsteknologi
- Fødevarerindsats med Michelin-uddelingsevent
- Kystbeskyttelsesprojekt i Nykøbing
- Klint Havnevej
- Ellinge Lyng (Lyngvejen) – forbedring af trafiksikkerhed

Partierne bag budget 2025 har prioriteret at tilvejebringe mere robuste budgetter på de områder, hvor der gennem de seneste år har været alvorlige udfordringer med at overholde budgettet på det vedtagne serviceniveau. Aftalen bygger på de helt centrale og nødvendige beslutninger om både midlertidige og varige reduktioner, som blev vedtaget i 2024 på baggrund af en stor ubalance i regnskab 2023. Med de justerede budgetter er partierne bag aftalen enige om, at budgettet for 2025 skal holdes. Udvalgenes mulighed for at følge aktivitetstallene på de hidtil udfordrede områder skal styrkes, og nødvendige korrektioner gennem året er udvalgenes ansvar. Mere om budgetopfølgning længere nede i aftalen.

Budgettet og aftalen er indgået i skyggen af det kuldsejlede varmeprojekt i Odsherred Forsyning i den sydlige del af kommunen. Vi kender endnu ikke de fulde økonomiske konsekvenser for Odsherred Kommune, men det står dog helt klart, at vi på grund af vores garantistillelse – uanset om det bliver på grundlag af en aftale om en samlet løsning eller en konkurs – skal overtage en betydelig gæld. Det tager vi højde for i budgettet for 2025 ved at afsætte 20 mio. kr. til afdrag og renter på lån overtaget som følge af garanti ydet på lån til Odsherred Varme.

Arbejdsmarkedsområdet er tilført godt 31 mio. kr. i 2025. Forudsætningen er pris x antal, hvor taksterne er beregnet internt, mens antallet også er suppleret af en ekstern vurdering. Til grund ligger, at den gunstige udvikling i beskæftigelsen fortsætter. Stigningen henføres primært til førtidspensionsområdet.

Budgetaftalen betyder, at kassebeholdningen tilføres 14,4 mio. kr., og at vores økonomiske politik om en kassebeholdning på 120 mio. kr. fastholdes.

Udvidelser og reduktioner

Drift:

I budgetprocessen har vi modtaget en meget omfattende analyse af, hvor vores udgifter på forskellige områder burde ligge på baggrund af en vurdering af vores borgere. Den viser, at vi skal afsætte flere midler til hjemme- og sygeplejen og voksenspecialområdet og færre til specialundervisning. Det afspejles i denne aftale, hvor der ikke tilføres yderligere midler til specialundervisning.

Aftalen tilføjer 51,7 mio. kr. til disse områder fordelt med 27 mio. kr. til ældreområdet, 15,7 mio. kr. til det specialiserede voksenområde, begge under Social-, Ældre- og Psykiatriudvalget, og 9 mio. kr. til Familieafdelingen under Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget

Ud over 23 mio. kr. til budgetstyrkelse af området tilføjes også den særlige pulje til kvalitetsløft på ældreområdet. Puljen indgår som en del af kommunens bloktilskud og anvendes således:

Der er enighed om, at der varigt afsættes 2,5 mio. kr. til at understøtte implementeringen af arbejdsgruppernes og Social-, Ældre- og Psykiatriudvalgets fælles anbefalinger i forhold til den fremtidige drift af Lynghuset og den generelle palliative indsats.

Der afsættes 1,5 mio. kr. til velfærdsteknologiske løsninger, der kan medvirke til at løse vores udfordring med mangel på arbejdskraft. Beslutning om indsats træffes i Trivsels-, Sundhed- og Forebyggelsesudvalget og Social-, Ældre- og Psykiatriudvalget. Denne bevilling er 1-årig.

Fødevarer er en af Odsherreds styrkepositioner, og i de senere år er der arbejdet målrettet for at styrke samarbejdet mellem fødevarereproducenter i Odsherred og øge kendskabet til fødevarer fra Odsherred, bl.a. gennem Geopark Odsherred, som f.eks. har reetableret netværket af fødevarereproducenter i Odsherred (FiO) og etableret Odsherred-fødevaremarkeder i Tivoli. Odsherred står desuden meget stærkt på den gastronomiske scene, hvor to af tre Michelin-restauranter i Region Sjælland ligger i Odsherred.

I forlængelse af den indsats der er gjort i de senere år, ønsker forligspartierne gennem VisitOdsherred og Geopark Odsherred at arbejde for, at Odsherred bliver vært for Michelin-uddelingen i 2025. Der afsættes i budgettet 1,0 mio. kr. til formålet. Forligspartierne lægger vægt på, at såfremt det lykkes at få Michelin-uddelingen til Odsherred, skal der være fokus på at skabe folkelige og borgerinddragende aktiviteter. Bevillingen er 1-årig.

Der afsættes 0,6 mio. kr. til udvikling og implementering af rusmiddelbehandling i et familieperspektiv samt implementering af Forebyggende Samtaler om Alkohol, som anbefales i Sundhedstilsynets kvalitetsstandarder for forebyggelsestilbud. Mange forskningsresultater peger i retning af, at der er gode grunde til at inddrage rusmiddelbrugerens pårørende/partner i behandlingen, herunder eventuelle børn og delebørn. Det er forskningsmæssigt påvist, at pårørende belastes voldsomt af et familiemedlems rusmiddelbrug, og familieorienteret alkoholbehandling giver mulighed for en tidligere, mere målrettet indsats for alle parter.

Dette finansieres delvis gennem mindre reduktioner på en række områder, hvor den største reduktion gennemføres på vores udgifter til administration, hvor der reduceres med 5,8 mio. kr. svarende til ca. 11 fuldtidsstillinger.

Fra borgmesterens udsendte forslag til budget ved 1. behandlingen udgår forslaget om reduktion af sundhedspuljen. Fra sundhedspuljen reserveres 0,2 mio.kr. til videreførelse af skolemadspuljen i 2025.

Reduktion af BOK og pårørendepolitik udgår ligeledes som følge af aftalen. Endelig fremgik det fejlagtigt, at Ung i Odsherred skulle demografireguleres. Det er rettet.

Fundraising-indsatsen bliver permanent. Stillingen prioriteres inden for rammerne af den afsatte pulje under Økonomiudvalget til medfinansiering af fondsstøttede projekter.

Anlæg:

Aftalen afsætter også 1,5 mio. kr. til arbejdet med kystbeskyttelsesprojektet i Nykøbing. Pengene, som er et udlæg, betyder, at arbejdet nu kan begynde. Der er flere forskellige løsninger og udfald, og partierne ser frem til at få klarlagt muligheder og samlet økonomi og ikke mindst et færdigt projekt.

Der er enighed om, at Klint Havnevej udbedres, og at udgiften finansieres af den pulje, der er afsat til efterslæb på vores veje, stier og fortove.

Byrådet vedtog den 30. april 2024 et borgerforslag om forbud mod gennemkørsel med lastbiler på Ellinge Lyng (Lyngvej) for at forbedre trafiksikkerheden. Der er udarbejdet skilteplan for området på baggrund af beslutningen. Skilteplanen er godkendt af politiet, så skiltningen kan opstartes, hvis pengene afsættes i budgettet. Der skal i alt opsættes 28 skilte, jf. skilteplanen, hvorfor der afsættes 0,25 mio. kr. til virkeliggørelse.

Der er ligeledes enighed om, at der af puljen afsat til vedligehold afsættes 0,5 mio. kr., som målrettes idræts- og svømmehaller.

Budgetopfølgning og budgetoverholdelse

I 2024 har vi anvendt en model med månedlige budgetopfølgninger på Social-, Ældre- og Psykiatriudvalgets og Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalgets områder. Modellen medfører, at der anvendes uforholdsmæssigt mange ressourcer på opfølgning, samtidig med at informationerne skaber usikkerhed politisk og administrativt i forhold til de tre årlige budgetopfølgninger på alle udvalgs områder. Der er på den baggrund enighed om at etablere en ny model, der dels indebærer fire ordinære budgetopfølgninger med den sidste placeret i december måned, dels at der til hvert udvalgsmøde udarbejdes opdaterede aktivitetstal på områderne for hjemme- og sygeplejen, voksenspecial, specialundervisning og familieafdeling. På de af disse områder, hvor der ikke for nuværende er valide data, der kan danne grundlag for præsentationen, vil de blive udarbejdet hurtigst muligt, idet udvalget løbende får en status på opgaven.

Særligt tre områder er i fokus med budgetoverholdelse. På specialundervisningsområdet skal der fremlægges en plan for, hvordan budgettet i 2025 overholdes. Denne plan fremlægges i efteråret 2024, og der følges specifikt op på implementeringen i direktionen og i Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

I forhold til Familieafdelingen sættes fokus på den konstaterede ubalance mellem den forebyggende indsats og anbringelsesområdet. I den eksterne undersøgelse af vores udgifter i forhold til det forventede fremgår det, at vi ikke anvender de forventede ressourcer på den forebyggende indsats, hvorimod vi bruger for mange på for dyre anbringelser. Det er aftalt, at Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget følger op på dette forhold, og skaber en plan, der retter op på dette forhold.

Det samme gælder for hjemme- og sygeplejen, hvor der også fremlægges en plan for budgetoverholdelse, og hvor Social-, Ældre- og Psykiatriudvalget følger op på implementeringen.

For alle områderne gælder, at der pt. arbejdes målrettet på at etablere et validt datagrundlag, så udvalgene kan præsenteres for aktuelle aktivitetstal.

Som led i arbejdet med aktivitetstal og implementeringen af faste tværfaglige teams arbejdes der målrettet med at få nedsat timeprisen for hjemme- og sygeplejen. Et af midlerne hertil skal være reduktion i tid brugt på kørsel, og hvor en højere andel af arbejdstiden kan bruges sammen med borgeren.

Generelt skal det sikres, at der er tydelighed omkring budgetansvaret i organisationen.

Øvrige aftaler

Som stort set alle andre kommuner og regioner står vi over for en ganske betydelig opgave med rekruttering af medarbejdere - ikke mindst til de store velfærdsområder. Der er enighed blandt partierne om, at der skal tænkes nyt og skabes utraditionelle initiativer, hvis vi skal lykkes med opgaven de kommende år. Trivsels-, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget skal derfor i fortsat dialog med Hovedudvalget og MED-organisationen fremkomme med ideer til en styrket indsats for rekruttering af medarbejdere. Udvalget gør status overfor Byrådet i sommeren 2025.

Der er netop indgået en aftale i den grønne trepart om markante forbedringer af naturtilstanden i Danmark. I virkeliggørelsen får kommunerne en helt afgørende rolle. Det er vi parat til at tage på os i Odsherred Kommune. Klima- og Miljøudvalget og § 17, stk. 4-udvalget for Grøn omstilling får ansvaret for, at den grønne trepart omsættes til virkelighed i vores geografi. Indsatser, der prioriteres i det kommende år, er eksempelvis: Implementering af kommuneplantillæg vedr. skovrejsning og VE-anlæg, etablering af Kystvandråd med de øvrige kommuner omkring Isefjord/Roskildefjord samt opfølgning på kommunens klimaplan.

Aftalen betyder også, at vi nu kan etablere "Demokratiet Hus" ved Campus Odsherred i Asnæs. Dette hus, som opføres af Nordvestsjællandss Erhvervsskoler og Gymnasier, skal anvendes til undervisning, af Ung i Odsherred og til politiske møder, borgermøder og af foreninger. Det er vigtigt, at det lokale demokrati næres og udvikles, at vores unge kender det og får lyst til at deltage og udfolde det. Ved at placere Byrådets og udvalgenes møder i vores ungemiljø på Campus Odsherred håber vi på en frugtbar sameksistens, der smitter af på begge parter. Det er planen at "Demokratiets Hus" kan stå færdigt ikke længe efter, at det nye Campus er klar til at modtage erhvervsuddannelserne i august 2025.

Der pågår et arbejde med at ændre organiseringen af vores vedligehold af kommunale ejendomme. Der fremsættes i efteråret 2024 et forslag om centralisering af ejendomsdriften for at sikre en mere systematisk og professionel tilgang til vedligeholdelsen af vores ejendomme. I forlængelse heraf skal der ses på de midler, der oprindeligt var afsat til bygningsvedligehold på de decentrale budgetter. En gennemgang sidste år viste, at der kun i begrænset omfang anvendes de nødvendige midler, hvorfor der skal lægges en plan for, hvordan det kan ske fremover. Planen fremlægges for Økonomiudvalget i 2025.

Byrådet vedtog sidste år en ny vision. Den sætter et stærkt fokus på vores tilgang til borgere, virksomheder, brugere og interessenter. Den sender et stærkt signal om den måde, vi ønsker, at de mødes af vores organisation og dermed af vores medarbejdere. Der skal arbejdes på at virkeliggøre vores vision hele organisationen, og derfor iværksættes et arbejde med at sikre gennemslag og implementering af denne. Ansvaret placeres i Chefgruppen, og status gives til Økonomiudvalget.

I forlængelse af Byrådets vision er det stadig ambitionen, at Odsherred skal være en af Danmarks mest erhvervsvenlige kommuner. Vores indsats i hverdagen skal gøre en reel forskel for vores lokale virksomheder og iværksættere. Det skal kunne mærkes, at vi virkelig gerne vil erhvervslivet, at vi er åbne og tilgængelige og har fokus på et konstruktivt samarbejde og på at skabe gode, lokale vækstvilkår. Alt sammen i tæt dialog med vores virksomheder.

For at komme videre med denne ambition gennemføres en evaluering af kommunens organisering og resultater omkring erhvervs-fremme/udviklingsindsatsen i 1. halvår 2025.

Nyt Odsherred

Socialdemokratiet

Venstre

Dansk Folkeparti

Det Radikale Venstre

Det Konservative Folkeparti,

Danmarksdemokraterne

Maria Liv Holck (løsgænger)